

14 กุมภาพันธ์ 2562

นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล
เลขที่ 1 ถนนพิษณุโลก
ดุสิต กรุงเทพฯ 10300
ประเทศไทย

เรื่อง คดีใหม่ที่บริษัทธรรมเกษตรจำกัด พนักงานปกป้องสิทธิมนุษยชน

เรียน นายกรัฐมนตรี

องค์กรที่มีชื่อแนบท้ายลงนามในจดหมายฉบับนี้เพื่อแสดงข้อกังวลอย่างลึกซึ้ง เกี่ยวกับข้อกล่าวหาที่บริษัทธรรมเกษตร จำกัด กล่าวโทษเพื่อเอาผิดแรงงานชาวเมียนมาร์และนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยหลายคนในข้อหาหมิ่นประมาทและข้อหาอาญาอื่น ๆ

ด้วยความเคารพ เราขอเรียกร้องรัฐบาลไทยให้ดำเนินการโดยทันที เพื่อคัดค้านและหาแนวทางยุติการดำเนินคดีของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด ต่อแรงงานชาวเมียนมาร์และนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีเจตนาปรารถนารวมข้ามกับนโยบายที่รัฐบาลของท่านประกาศไว้ ที่จะสนับสนุนการปฏิบัติตามหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน รวมทั้งผลประโยชน์ของประเทศ พันธกรณีทางกฎหมาย และพันธกิจที่มีต่อกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

จนถึงปัจจุบัน บริษัทธรรมเกษตร จำกัดของไทย ซึ่งมีกิจการฟาร์มไก่ในจังหวัดลพบุรี ได้ฟ้องคดีไม่ต่ำกว่า 13 คดี ทั้งแพ่งและอาญาเพื่อเอาผิดกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนจำนวนหนึ่ง รวมทั้งอดีตลูกจ้าง ที่ผ่านมาทางพนักงานอัยการและศาลได้ยกฟ้องคดีส่วนใหญ่ไปแล้ว แต่ยังหลงเหลืออยู่บางคดี ในเดือนพฤศจิกายน 2561 ตัวแทนของบริษัทยังประกาศจะฟ้องคดีเพิ่มเติม

ในเดือนธันวาคม 2561 พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองลพบุรีได้เรียกตัวอดีตลูกจ้าง 14 คนของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด ซึ่งเป็นแรงงานข้ามชาติทั้งหมด ให้ไปรับทราบข้อกล่าวหา โดยทางบริษัทกล่าวหาว่าคนงานเหล่านี้ “แจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน และก่อให้เกิดความเสียหายต่อ [บุคคลหรือหน่วยงานอื่น]” พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจอำเภอโคกตูม จังหวัดลพบุรียังเรียกตัวสุธาสินี แก้วเหล็กไหล ผู้ประสานงานเครือข่ายเพื่อสิทธิแรงงานข้ามชาติ (MWRN) กลุ่มที่ทำงานสนับสนุนสิทธิคนข้ามชาติในไทย ไปสอบถามในฐานะพยานเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2562 กรณีที่บริษัทธรรมเกษตร จำกัด แจ้งข้อกล่าวหากับเธอ ในวันเดียวกันนั้น พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจอำเภอโคกตูม จังหวัดลพบุรี ขอข้อมูลจากพยานบุคคลเพื่อสืบสวนคำร้องของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด ซึ่งแจ้งความกับบุคคล 6 รายจากกิจกรรมบนโซเชียลมีเดียก่อนหน้านี้

การฟ้องร้องคดีอาญาของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด เกิดขึ้นเนื่องจากอดีตลูกจ้าง 14 คนได้ให้ข้อมูลกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เกี่ยวกับการปฏิบัติมิชอบด้านสิทธิแรงงานในปี 2559 ซึ่งจากการสอบสวนข้อร้องเรียนแยกกันของทั้งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และกสม. พบว่ามีหลักฐานบ่งชี้ถึงการปฏิบัติมิชอบด้านแรงงาน โดยบริษัทธรรมเกษตร จำกัด ไม่ได้จ่ายค่าแรงตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ไม่ได้จ่ายค่าทำงานล่วงเวลา และไม่อนุญาตให้คนงานลาหยุดงานได้มากเท่าที่กฎหมายกำหนด ในวันที่ 15 มกราคม 2562 ศาลฎีกายังพิพากษายืนตามคำสั่งของศาลชั้นต้น สั่งให้บริษัทธรรมเกษตร จำกัด จ่ายเงินประมาณ 1.7 ล้านบาท เป็นค่าจ้าง ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลา และดอกเบี้ยให้กับอดีตลูกจ้าง 14 คน จากการละเมิดพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน

เมื่อเร็ว ๆ นี้ บริษัทธรรมเกษตร จำกัด ยังร้องทุกข์กล่าวโทษต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ออกมาเปิดเผยการปฏิบัติมิชอบด้านสิทธิแรงงาน และการตอบโต้คนงาน จนถึงเดือนตุลาคม 2561 นาน วิน อดีตลูกจ้างชาวเมียนมาของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด ถูกดำเนินคดีหมิ่นประมาททางอาญาอีกครั้ง จากการกล่าวหาว่ามีการปฏิบัติมิชอบด้านแรงงาน และการตอบโต้อดีตลูกจ้าง 14 คน ใน [สารคดี](#) ที่จัดทำโดยฟอร์ตีฟายไรต์ หน่วยงานด้านสิทธิมนุษยชน และในระหว่างการ

แถลงข่าวซึ่งจัดโดยฟอร์ตีฟายไรต์ ที่มีการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก สุธารี วรรณศิริ อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนของ ฟอร์ตีฟายไรต์ ยังถูกดำเนินคดีหมิ่นประมาททั้งทางอาญาและแพ่ง จากการเผยแพร่สารคดีของฟอร์ตีฟายไรต์ทางโซเชียล มีเดีย ศาลอาญากรุงเทพฯ มีกำหนดพิจารณาคำฟ้องต่อหน้า วิน และสุธารี วรรณศิริ ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ และ 11 มีนาคม 2562 ตามลำดับ และศาลแพ่งมีกำหนดฟังการพิจารณาคดีในเดือนสิงหาคม 2562 ในคดีที่สุธารี วรรณศิริถูกฟ้อง ทางแพ่ง

การดำเนินคดีต่อแรงงานและนักปกป้องสิทธิมนุษยชนของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด โดยเฉพาะหลังจากศาล แขวงดอนเมือง ได้ยกฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาที่คล้ายคลึงกันไปแล้วเมื่อเดือนกรกฎาคม 2561 เป็นคดีที่ทางบริษัทฯ ฟ้องอดีตคนงานทั้ง 14 คน ซ้ำกล่าวหาใหม่ของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด มีลักษณะเป็นการใช้กระบวนการยุติธรรมเพื่อ คุกคาม ย่อมทำให้เกิดความสูญเสียทางด้านทรัพยากรและเวลาของตำรวจ พนักงานอัยการ และเจ้าหน้าที่ศาล

เราเห็นว่าการฟ้องคดีของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด มีลักษณะเป็นการตอบโต้และคุกคามนักปกป้องสิทธิ มนุษยชน ที่เปิดโปงการปฏิบัติมิชอบ การตอบโต้เช่นนี้ถือเป็นการแทรกแซงการทำงานของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และ ขัดขวางการดำเนินงานเพื่อคุ้มครองสิทธิแรงงาน การฟ้องคดีของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด เป็นกรณีตัวอย่างของคดีเชิง ยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน (Strategic Litigation Against Public Participation -SLAPP) คดี เหล่านี้สะท้อนให้เห็นอันตรายของคดีฟ้องปิดปากที่มีต่อคนงานและนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในไทย และสะท้อนให้เห็น ความจำเป็นที่รัฐบาลของท่านต้องมีนโยบายที่ชัดเจนและมีบทบัญญัติทางกฎหมายและข้อบังคับเพื่อป้องกันไม่ให้คดี เหล่านี้เดินหน้าต่อไป ตั้งแต่ปี 2549 จนถึงปัจจุบัน บริษัทธรรมเกษตร จำกัด ดำเนินคดีอย่างน้อย 13 คดี ที่มุ่งฟ้องร้องอดีต ลูกจ้างที่เรียกร้องสิทธิของตนเอง รวมถึงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่เปิดเผยการละเมิดสิทธิมนุษยชนในการดำเนินธุรกิจ

ในเดือนสิงหาคมและตุลาคม 2560 บริษัทธรรมเกษตร จำกัด ได้ฟ้องคดีอาญาต่อแรงงานข้ามชาติสองคนและ สุธาสินี แก้วเหล็กไหล ในข้อหาลักทรัพย์รวมถึงบดขยี้เวลาทำงาน โดยในความเป็นจริง พวกเขาได้ใช้บดขยี้เวลาเหล่านี้ เป็นหลักฐานที่มอบให้กับเจ้าพนักงานตรวจแรงงาน เพื่อพิสูจน์ว่ามีการละเมิดด้านแรงงานเกิดขึ้นจริง เป็นการช่วยเหลือ เจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย แม้ว่าต่อมาศาลไทยได้ยกฟ้องคำร้องของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด แต่อันที่ จริงแล้ว ไม่ควรมีการรับฟ้องคดีนี้ตั้งแต่ต้น เนื่องจากส่งผลให้เกิดแรงกดดันที่ไม่จำเป็น ค่าใช้จ่ายทางคดีที่ไม่จำเป็น ทำให้ เสียเวลาและเสียรายได้จากการทำงานสำหรับผู้ถูกดำเนินคดี

เราตระหนักว่าทางสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ได้พยายามแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 161/1 ของประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเมื่อเดือนธันวาคม มาตรา 161/1 ให้อำนาจศาลในการใช้พิจารณาญาณเพื่อยกฟ้องคำร้อง ของราษฎร และห้ามไม่ให้มีการฟ้องซ้ำโดยราษฎร กรณีที่เป็นการ “ฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อ กลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลย” จึงควรนำมาตรา 161/1 มาใช้กับการฟ้องคดีล่าสุดของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด

มาตรา 161/1 นี้ยังไม่เพียงพอที่จะหยุดถึงกรณีการฟ้องแก้งทั้งไปในประเทศไทยได้ นอกจากการคาดหวังให้ศาล ใช้มาตรา 161/1 ในการพิจารณาคดีแล้ว เรายังเรียกร้องรัฐบาลของท่านให้กำหนดมาตรการอย่างชัดเจนเพื่อคัดค้านการ ฟ้องแก้ง ดังกรณีของการฟ้องของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด การที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องและศาลมีคำพิพากษาที่ จะไม่รับฟ้องคดีของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด โดยเร็ว ย่อมเป็นการส่งสัญญาณต่อหน่วยงานธุรกิจทั้งของต่างชาติและไทย ที่ดำเนินงานในประเทศไทย และสะท้อนให้เห็นพันธกิจของรัฐบาลของท่านที่จะบังคับใช้กฎหมายและปฏิบัติตามหลักการ ธุรกิจและสิทธิมนุษยชน

เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการฟ้องคดีปิดปากแบบของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด อีก เราเสนอแนะให้มีการจัดทำ กฎหมายต่อต้านการฟ้องคดีปิดปากอย่างเป็นทางการ เพื่อให้การคุ้มครองอย่างเต็มที่กับคนงาน นักปกป้องสิทธิมนุษยชน และบุคคลอื่น ๆ ไม่ให้ถูกคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรม ทั้งยังจำเป็นที่พนักงานอัยการและสำนักงานอัยการสูงสุด จะต้องมึทรัพยากรและความสนับสนุนมากเพียงพอ เพื่อให้สามารถใช้อำนาจของตนตามมาตรา 21 ของพระราชบัญญัติ องค์การอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ.2553 เพื่อคัดกรองการฟ้องคดีที่ไม่พึงประสงค์ออกไป รวมทั้งคดีที่มุ่งคุกคาม ช่มชู้ หรือตอบโต้กับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนหรือบุคคลอื่น ๆ ประเทศไทยควรยกเลิกการเอาผิดทางอาญาฐานหมิ่นประมาท และยกเลิกบทลงโทษจำคุกหรือโทษปรับในคดีหมิ่นประมาทด้วย

เราเรียกร้องรัฐบาลไทยให้ปฏิบัติตาม [ข้อเสนอแนะ](#) จากคณะผู้ชำนาญการด้านสิทธิมนุษยชนหกคนของ สหประชาชาติ เมื่อเดือนพฤษภาคม 2561 ที่เสนอให้ “ทบทวนกฎหมายแพ่งและอาญา รวมทั้งกระบวนการฟ้องคดี เพื่อ ป้องกันไม่ให้เกิดการใช้กฎหมายหมิ่นประมาทอย่างมิชอบโดยบริษัท” ในระหว่างการเดินทางมาเยือนประเทศไทยเมื่อเดือน

เมษายน 2561 คณะทำงานแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน ได้เรียกร้องในทำนองเดียวกันให้รัฐบาลไทย “ประกันว่าภาคธุรกิจจะไม่ใช้คดีหมิ่นประมาทเป็นเครื่องมือเพื่อขัดขวางการใช้สิทธิและเสรีภาพโดยชอบของผู้ทรงสิทธิที่ได้รับผลกระทบ หน่วยงานภาคประชาสังคม และนักปกป้องสิทธิมนุษยชน” คณะทำงานยังเสนอแนะต่อไปว่า ควร “ตรากฎหมายต่อต้านคดีปิดปากเพื่อประกันว่านักปกป้องสิทธิมนุษยชนจะไม่ถูกฟ้องในทางแพ่งจากการดำเนินงานของตน” เราจึงขอเรียกร้องให้รัฐบาลไทยนำข้อเสนอแนะเหล่านี้ไปผนวกเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการแห่งชาติว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน และดำเนินการให้มีการปรึกษาหารืออย่างจริงจังกับหน่วยงานภาคประชาสังคม เพื่อจัดทำและดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการแห่งชาตินี้

เราขอขอบคุณที่ท่านให้ความใส่ใจต่อปัญหาและข้อเสนอแนะตามจดหมายนี้ เรายินดีที่มีโอกาสช่วยเหลือและสนับสนุนรัฐบาลไทย เพื่อให้ปฏิบัติตามพันธกิจของหลักการธุรกิจและสิทธิมนุษยชนได้ รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิของแรงงาน นักปกป้องสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐานในประเทศไทย

ขอแสดงความนับถือ

กลุ่มการเมืองหลังบ้าน

กลุ่มคนงานหญิงเพื่อความยุติธรรม จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มคนรักร่วมเพศ บ้านเกิด จังหวัดเลย

กลุ่มด้วยใจ

กลุ่มนิเวศวัฒนธรรมศึกษา

กลุ่มโรงน้ำชา Togetherness for Equality in Action Group

เครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เขตงานตะนาวศรี

เครือข่ายชีวิตสาธารณะ จังหวัดพิจิตร

เครือข่ายองค์กรด้านประชากรข้ามชาติ

โครงการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะด้านทรัพยากรแร่

มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม

มูลนิธิผสานวัฒนธรรม

มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา

มูลนิธิศักยภาพชุมชน

มูลนิธิศูนย์ข้อมูลชุมชน

มูลนิธิไอจีเอ็ม IJM Foundation

สมาคมนักกฎหมายสิทธิมนุษยชน

สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน

สหพันธ์เกษตรกรภาคใต้

สหพันธ์คนงานข้ามชาติ

ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน

ห้องเรียนเพศวิถีและสิทธิมนุษยชน ร้านหนังสือบุญคุณ

สำเนา: รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อัยการสูงสุด

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย
เอกอัครราชทูตสหภาพยุโรปประจำประเทศไทย
ผู้แทนภูมิภาคประจำสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ
ผู้แทนภูมิภาคประจำองค์การแรงงานระหว่างประเทศ
ผู้ประสานงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย